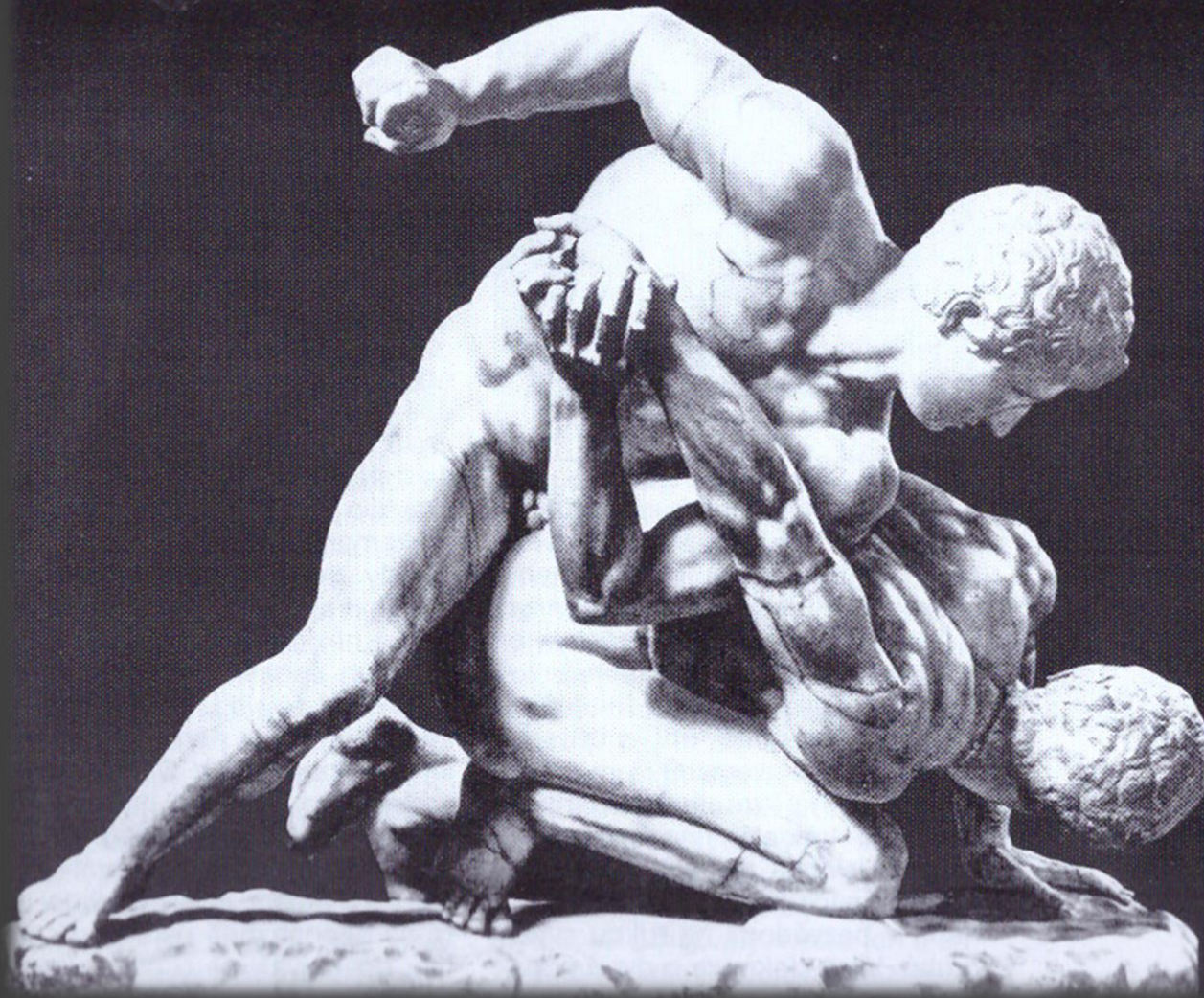

DSBcB020: Dějiny starověkého „sportu“ (Řecko)

PhDr. Jiří Kouřil, Ph.D., 213777@mail.muni.cz

- 3 kr.
 - **Bloky:**
 - Po 16. 9. 12:00–15:50 [K12](#), Po 30. 9. 12:00–15:50 [K12](#), Po 7. 10. 12:00–15:50 [K12](#), Po 21. 10. 12:00–15:50 [K12](#), Po 11. 11. 12:00–15:50 [K12](#), Po 25. 11. 12:00–15:50 [K12](#), Po 16. 12. 12:00–15:50 [K12](#)
 - výuka – přednášky, diskuze, rekonstrukce, soutěž
 - **Lit.**
 - S. G. Miller
 - N. Crowther
 - E. Albanidis
 - W. Deckert
 - H. A. Harris
 - P. Christesen
 - D. G. Kyle
 - W. Petermandl
 - ...
- X**
- V. Zamarovský
V. Sábl
V. Olivová

Ukončení

- Přednášky nepovinné
- **2 varianty ukončení**
 - 1. V. – **hromadný pohovor (poslední blok)**
 - podmínky:
 - max. absence celý blok
 - účast na soutěži
 - 2. V. – **test**
 - 80%
 - za každou účast bloku +4%
 - účast na soutěži a pohovoru +4% (4+4)
 - účast na soutěži AD +5%
 - Speciální přednáška +4%

Antické dny

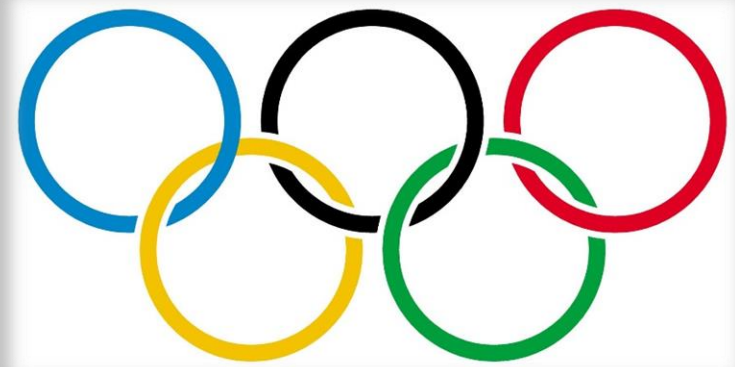
- Čt 26.9. konference
- Pá 27.9. antické hry pro ZŠ a SŠ
- **So 28.9. antické hry pro ženy a muže**
- **Ne 29.9. stathmos**

- **BONUSY:**
 - aktivní účast v sobotu nahradí absenci na 1 celém bloku
 - aktivní účast v neděli přidá +5% k testu za první soutěž, za každou další +3% k testu
 - aktivní účast v neděli přidá +5% k testu
 - Divácká účast kdekoli (s nahlášením) +2% k testu

TÉMATA

- vymezení, inspirace pro současnost
- Mezopotámie, Malá Asie, Egypt, Indie, Čína
- Kréta, Mykény
- Řecko do helénismu
 - druhy *agónu*, disciplíny, pravidla, vývoj
 - „sportovně“-náboženské slavnosti
 - Athény, Sparta, ...
 - speciální tituly
 - významní *athlétai*, trenéři a příprava
 - „sportovní“ a kulturně filosofické typy
 - vztah k ženám, cizincům a otrokům
 - umění, řemeslo, filosofie a „sport“

pravda/ lež

- 1. symbolem antických OH bylo 5 kruhů jako dnes
- 2. AOH byly otevřeny všem národům
- 3. na stejných AOH soutěžili muži i ženy
- 4. AOH začínaly přinesením olympijského ohně
- 5. jako dnes byly OH pro dospělé a mládež odděleny
- 6. v antice existovaly i zimní OH
- 7. antičtí atleti dostávali (jako ti současní) za vítězství peníze
- 8. po bitvě u Marathónu se do programu AOH přidal maratónský běh jako vzpomínka na posla Feidippida

5 moderní symbolů OH

- pět kruhů
- pochodeň
 - oheň
- přísaha
- hymna

Sport?

- lat. *disportare*
 - útěk od práce k zábavě
 - oddávat se zábavě
 - bavit se
- důraz na vítězství
- *athlon* – cena
- *agón* – soutěž
- *Olympiakoí Agones* ne OH
- *x ludus* (Řím)

Praktické aspekty řeckého sportu?

Válečnictví

Výchova

Jak víme o antickém sportu?

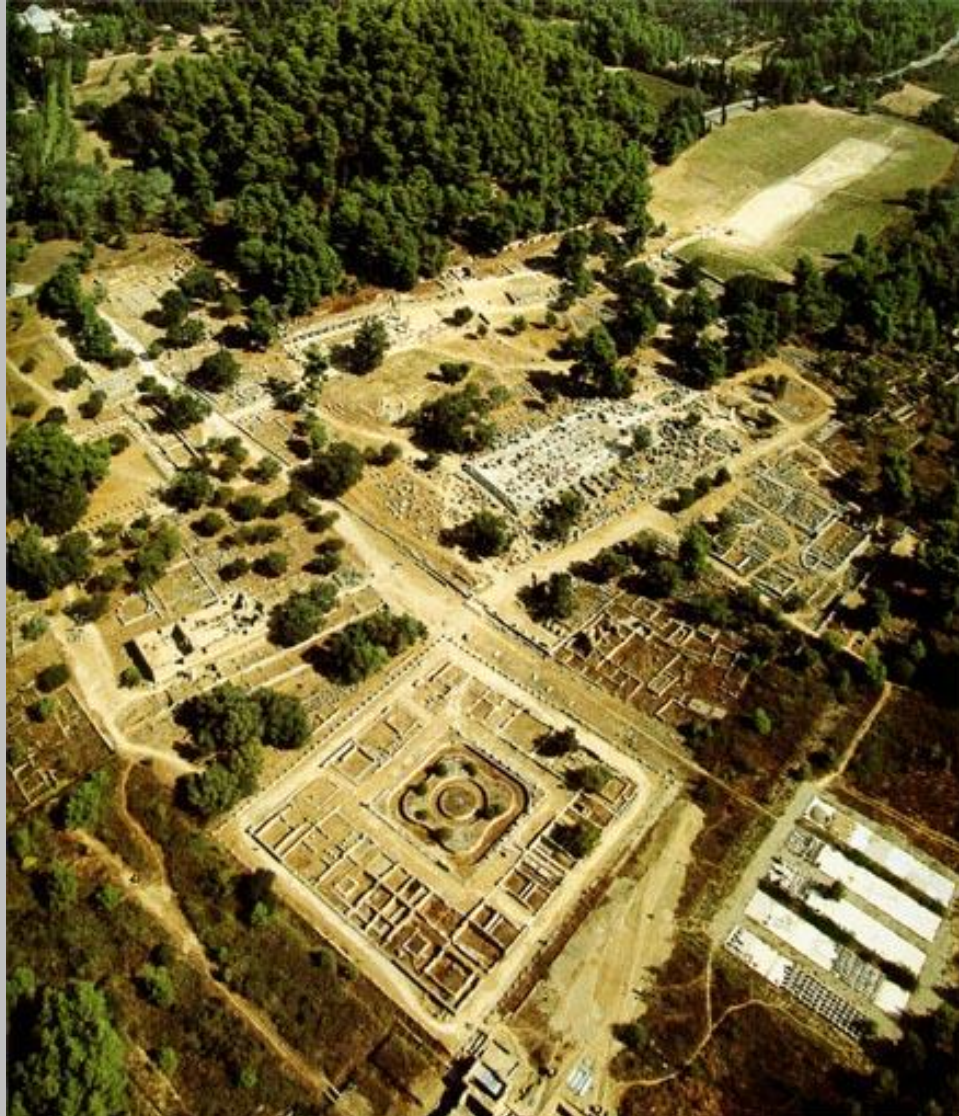
Primární zdroje

τῶιδ' αἷμα τῶσαρά κορται μέλαιμαι μήδ' ἔσορτο.
λοκρῶν· οἰμαῖοι πέρην Ἰερῆς αἰοίης·
οἱ δ' αἰοία ἄχορ μέλαιμαι ἀνζορτῶ αἷμα τῶ.
χαλκίδαί τε ἱερίαι τῶ· πομαφνλόρ θῆσῖαι αἰαμ.
κίρῖμορ τῶ φάλορ· δῖορ τῶ πύ πολίεθρορ.
οἱ τῶ κέρνορ ἄχορ· ἡ δ' οἱ, κέραιμαί τε αἰοσκορ.
τῶρ δ' αἰοίη γέμορ· ἐλθῆναι ὄζορ ἀρῆορ.
χαλκοδορτιάδῃορ μέλαιμαί τε ἀρχορ αἰοία τῶ.
τῶιδ' αἰοία αἰοία τῶ ἔσορτο τοοἱ· ὅπῃ δ' οἰκορ μέλαιμαί τῶ.
αἰοίηται· μέλαιμαί τῶ ὀρέκτῃ οἰορ μέλαιμαί τῶ.
θῶρ κας ἔλζορ δ' ἡορ ἀμφὶ αἰοία τῶ.
τῶιδ' αἷμα τῶσαρά κορται μέλαιμαι μήδ' ἔσορτο.
οἱ δ' ἀρῶ θῆσῖαι ἀχορ μέλαιμαί τε πολίεθρορ.
δῖορ ἔλζορ ἡορ μέλαιμαί τε ὄρ ποτῶ θῆσῖαι
θῶρ τῶ δῖορ θῆσῖαι· τῶ κῶ δ' ἔλζορ ἀρῶ αἰοία.
καρδῶρ ἀρῶ θῆσῖαι ἔσορ μέλαιμαί τε πῶρ ἡορ.

λοκρῶν
ἡ· ἡ· ἡ
ε· ε· ε

ε· ε· ε
π· π· π
ε· ε· ε

Archeologie

Umění

Epigrafika

Numismatika

LITERATURA

- DECKER, W.** (1995). *Sport in der griechischen Antike. Vom minoischen Wettkampf bis zu den Olympischen Spielen.* München: C. H. Beck. 255 p.
- GOLDEN, M.** (2005). *Sport in the Ancient World from A to Z.* London: Taylor & Francis e-Library. 185 p.
- GOUW, P.** (2009). *Griekse atleten in de Romeinse Keizertijd (31 v. Chr. - 400 n. Chr.)* [online]. Amsterdam: University of Amsterdam, FGw: Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG). Dostupné z: <http://dare.uva.nl/document/2/144785>
- HOGENOVÁ, A.** (2000). *Areté :základ olympijské filozofie.* 1. vyd. Praha: Karolinum. 164 s.
- HOMÉROS** (2007). *Ílias.* Translated by Otmar Vaňorný. 12. vyd. Praha: Petr Rezek. 598 s.
- HYDE, W. W.** (1921). *Olympic Victor Monuments and Greek Athletic Art.* Washington: Carnegie Inst. 406 p.
- CHRISTESEN, P.** (2012). *Olympic Victor Lists and Ancient Greek History.* Cambridge: Cambridge University Press. 582 p.
- CHRISTESEN, P. & MARTIROSOVA-TORLONE, Z.** (2013). *The Olympic Victor List of Eusebius: Background, Text, and Translation* [online]. New York: Fordham University. Dostupné z: https://www.academia.edu/5242343/The_Olympic_Victor_List_of_Eusebius_Background_Text_and_Translation.
- JAEGER, W. W.** (1989). *Paideia :die Formung des griechischen Menschen.* 2., ungekürzter photomechan. Berlin: Walter de Gruyter. 1398 s.
- KÖSSL, J. et alii** (1982). *Malá encyklopedie olympijských her.* Praha: Olympia. 616 s.

- MECHIKOFF, R. A.** (2010). *A history and philosophy of sport and physical education :from ancient civilizations to the modern world*. 5th ed. New York: McGraw-Hill. xviii, 459.
- NEWBY, Z.** (2006). *Athletics in the Ancient World*. London: Bristol Classical Press. 112 s.
- NOVOTNÝ, F.** (1922). *Gymnasion: Úvahy o řecké kultuře*. Praha: Nákladem Gustava Voleského. 66 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1979). *Lidé a hry: Historická geneze sportu*. Praha: Olympia. 608 s.
- OLIVOVÁ, V.** (1988). *Sport a hry ve starověkém světě*. V Praze: Artia. 207 s.
- PAUSANIAS** (1973). *Cesta po Řecku. I*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 581 s.
- PAUSANIAS** (1974). *Cesta po Řecku. II*. Vyd. 1. Praha: Svoboda. 428 s.
- PINDAROS** (2002). *Olympijské zpěvy*. Translated by Jan Šprincl. Praha: Rezek. 212 s.
- PLATÓN** (1961). *Zákony*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd. 376 s.
- PLATÓN** (1993). *Ústava*. Praha: Svoboda. 528 s.
- POTTER, D.** (2012). *The Victor's Crown: How the Birth of the Olympics and the Rise of the Roman Games Changed Sport For Ever*. 2. ed. London: Quercus 416 p.
- REITMAYER, L.** (1977). *Přehled vývoje tělesné výchovy ve světě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 200 s.
- SÁBL, V.** (1968). *Hrdinové antických olympiád*. Praha: Olympia, 1968.
- SÁBL, V.** (1960). *Od Olympie k Římu 1960*. Praha: Sportovní a turistické nakl. 351 s.
- STRACHOVÁ, M.; GREXA, J.** (2014). *Dějiny sportu*. Brno: Masarykova univerzita. 121 s.
- ŠÍP, R. (ed.)** (2008). *Kalokagathia: Ideál, nebo flatus vocis?*. Brno: Masarykova univerzita a Paido.
- THOMSON, G.** (1952). *Aischylos a Athény: O původu umění ve starověkém Řecku*. Praha: Rovnost. 508 s.
- VERNANT, J. P.** (1995). *Počátky řeckého myšlení*. 2. vyd. Praha: Oikoymenh. 88 s.
- VERNANT, J. P. (ed.)** (2005). *Řecký člověk a jeho svět*. Praha: Vyšehrad.